

Bowers & Wilkins hoofdtelefoons

Klankmatige Klasse

B&W hoofdtelefoons

*Luidsprekerbouwers die ook hoofdtelefoons maken. Anno 2016 is dat niet meer zo bijzonder, maar toen Bowers & Wilkins er in 2010 mee begon waren ze voor zover ik weet de eerste. Het is namelijk helemaal niet zo logisch dat je als luidsprekerfabrikant ook automatisch goede hoofdtelefoons kunt maken. Het is een totaal andere discipline met totaal andere problemen en oplossingen. Al helpt het natuurlijk wel als je een grote en goede research afdeling hebt. De primeurs van destijds, de on-ear P5 en de in-ear C5, zijn met ingang van dit jaar aan hun tweede incarnatie toe, en de lijn is aan de onderkant en bovenkant aangevuld met de kleinere P3 en de grotere P7. Daarnaast heeft de P5 Series 2 nu ook een draadloze tweelingbroer, de P5 Wireless. Reden genoeg om de hele serie eens aan een review te onderwerpen. Omdat het in totaal om 5 modellen gaat zal ik per model een korte mini-review maken, zodat het handiger is om je favoriete model te kiezen. Alle modellen zijn op de P7 na primair bedoeld voor portable gebruik. Natuurlijk kun je ze ook thuis gebruiken, maar de meegeleverde kabels zijn vrij kort. Als je ze aansluit op je telefoon in je binnenzak is dat heel handig, maar gebruik bij je hifi-set wordt er een beetje lastiger door. Daarom is voor het luisteren steeds gebruik gemaakt van mijn nieuwe portable referentie-bron; een iPhone 6 met daarop de Onkyo HF Player app, en de fantastische nieuwe **AudioQuest DragonFly Red** als externe da-converter en versterker.*

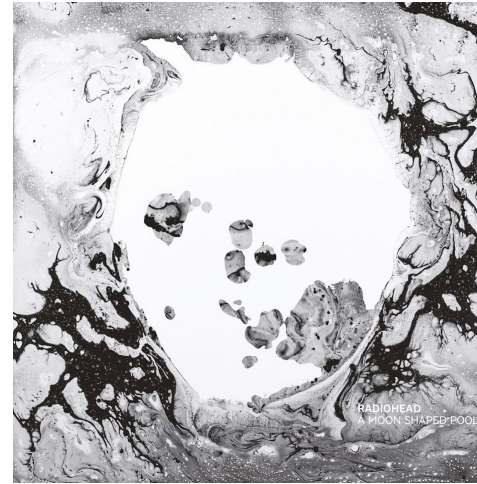

C5 Series 2 in-ear

De C5 In Ear heeft na vijf zeer succesvolle jaren een technische update gekregen en heet nu C5 Series 2. De grootste verandering is de nieuwe 9,2 mm. dynamische driver. De impedantie is 32Ω, wat voor een iPhone geen al te complexe belasting is, en waar de DragonFly Red die ik gebruikte bij het luisteren zijn hand al helemaal niet voor omdraait.

Draagcomfort - Er zitten een paar hele slimme designfeatures in de C5 die hem bijzonder comfortabeler in het gebruik maken. De Series 2 heeft, net als zijn voorganger, de Secure Loop beugel. Dat is een uit buigbaar materiaal gemaakte 'krul' aan de body van de in-ear die je kunt verschuiven, en waarmee je de C5 Series 2 vastklemt in de binnenste rand van de oorschelp, direct aan het begin van de gehoorgang. Het is even wennen, maar als je het eenmaal doorhebt zet je ze bijna net zo snel in je oor als een gewone in-ear. Naast het Secure Loop klemsysteem zit er aan de voorkant een klein gewichtje van het zware metaal Tungsten in de body, dat ervoor zorgt dat de balans van de in-ear inwaarts gericht is in plaats van naar buiten. De C5 'valt' dus als het ware je oor in. Dat werkt prima, en het voegt geen merkbaar extra gewicht toe aan de 20 gram die deze hoofdtelefoon weegt.

Geluidskwaliteit - Er worden drie verschillende maten siliconen oordopjes meegeleverd. De C5 Series 2 geeft, als je hem goed in je oor plaatst, een uit-

stekende isolatie voor geluiden van buiten. Dat is erg fijn als je hem in lawaaige omgeving gebruikt, zoals in de trein. Pas echter wél op als je hem in het verkeer draagt, je hoort namelijk echt niets aankomen. Een gewaarschuwd mens telt voor twee... Door de goede afsluiting van de gehoorgang heeft de C5 Series 2 ook een waanzinnige laagweergave. Die bovendien ook nog eens heel erg mooi in balans is met de rest van de klank. De kickdrum in het nummer Identikit van het nieuwe Radiohead album A Moon Shaped Pool is putdiep en lekker droog, en de ruimtelijkheid is weids en mooi transparant. Als ik de siliconen dopjes vervang door de geheugenschuimpjes die ik meestal preferer wordt het geluid in tegenstelling tot wat ik verwachtte juist minder goed. Er verdwijnt wat detail en dynamiek en de balans van het geluid wordt te warm. Gewoon de eigen dopjes van de C5 Series 2 gebruiken dus... De Bowers & Wilkins C5 Series 2 heeft voor zijn prijs echt een zeer lekkere en muzikale weergave.

P3 on-ear

De Bowers & Wilkins P3 is de kleinste on-ear in het hoofdtelefoon-programma van Bowers & Wilkins. Met zijn impedantie van 34Ω is hij door een iPhone goed aan te sturen, maar de DragonFly Red zorgt absoluut voor meer substantie in de weergave. Laat je niet misleiden door zijn slanke constructie, dit is een serieus goed gebouwde hoofdtelefoon. De metalen beugels waar de oorschelpen aan gemonteerd zijn geven meer dan genoeg stevigheid én flexibiliteit, wat zelfs op mijn relatief grote hoofd voor een prima pasvorm zorgt. De metalen beugels aan de oorschelpen zijn scharnierend aan de hoofdband gemonteerd, waardoor je de P3 gemakkelijk kunt inklappen en opbergen in de compacte kunststof doos die je er bij krijgt.

Draagcomfort - De hoofdband heeft geen echt kussen, maar met het relatief lage gewicht van 130 gram en de goede pasvorm is dat geen probleem. De oorkussens zijn relatief zacht, en overtrokken met een akoestisch open textiel dat dezelfde kleur heeft als de hoofdtelefoon. De oorkussens zijn desgewenst zeer eenvoudig te vervangen, want ze zijn met magneten aan de oorschelp bevestigd. Als je de oorkussens losmaakt zie je ook de enigszins scharnierende aansluiting voor de micro-jackpluggen waarmee het Y-snoer van binnen aan de drivers is gemonteerd. Het vervangen van het snoer is dus ook een koud kunstje, en deze constructie zorgt ervoor dat je het snoer

minder gemakkelijk per ongeluk lostrekt dan bij aansluitingen aan de buitenkant van de schelp.

Geluidskwaliteit - De Bowers & Wilkins P3 heeft op papier hetzelfde frequentiebereik als de C5 Series 2 maar geeft een wat luchtiger geluid dan de in-ear, omdat het oor niet helemaal wordt afgesloten. Hoewel je dat misschien zou verwachten heeft het nauwelijks invloed op de weergave van de lage tonen. Bij het beluisteren van de Late Night Tales editie van Nils Frahm laat de P3 een verrassend vol geluid horen. Wel minder direct dan bij de in-ear, en daarom is de impact net wat kleiner. Maar de tonale balans is prima. Misschien een tikje aan de warme kant, maar dat is voor modernere muziek juist geen enkel probleem en het sluit luistermoeheid grotendeels uit. De verstaanbaarheid van stemmen is, zoals we dat ook van de luidsprekers van Bowers & Wilkins gewend zijn, van hoge kwaliteit.

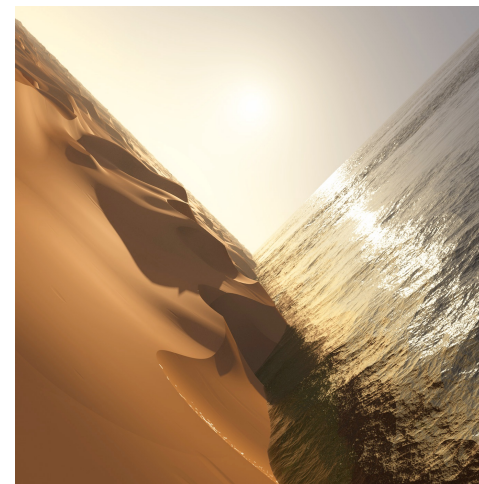

P5 Series 2 on-ear

De P5 Series 2 vervangt de zeer goed verkochte originele P5, die destijds al opviel door zijn fraaie design, gebruik van luxe materialen en zijn uitstekende geluidskwaliteit. Het uiterlijk van de Series 2 is op het oog identiek aan dat van het originele model, en dat is logisch. Waarom zou je een succesvol en geliefd ontwerp veranderen? De hoofdtelefoon heeft vooral een paar technische verbeteringen gekregen, waarbij de verder geoptimaliseerde driver de belangrijkste is. Deze gedraagt zich, net als bij een grote luidspreker, als een zuiger. Hierdoor is de vervorming lager. Bovendien hebben de met nylon gedempte drivers van de P5 Series 2 een veel vriendelijker vervormingskarakter dan drivers van het in hoofdtelefoons vaak gebruikte en veel goedkopere mylar. Zijn lage impedantie van 22Ω zorgt ervoor dat hij

eenvoudig aan te sturen is. De Bowers & Wilkins P5 Series 2 wordt geleverd met twee verschillende éézijdig te monteren stereo-snoeren van 120 centimeter; eentje met een afstandsbediening voor o.a. iPod en iPhone en eentje zonder afstandsbediening, die je gebruikt voor portable muzikspelers, andere merken telefoons en laptops. Door de oorschelpen opzij te draaien kun je de P5 Series 2 plat opbergen in de luxe 'pouch' van gewatteerd textiel die je er ook bij krijgt.

Draagcomfort - De hoofdband van de P5 heeft een zachte polstering die is omtrokken met een luxe kwaliteit kunstleer. Ook de van zacht memory-foam gemaakte oorkussens - die net als bij de P3 met magneetjes zijn bevestigd - zijn met dit kunstleer afgewerkt en voelen heerlijk zacht aan de oren. Het materiaal is bij zeer warme omstandigheden net wat broeieriger dan velours of echt leder, maar ook veel eenvoudiger schoon te maken en gaat niet of groezelig worden als het langere tijd (beetje vies verhaaltje misschien) aan een combinatie van zweet en huidvet is blootgesteld. De pasvorm van de Bowers & Wilkins P5 Series 2 is voortreffelijk. Hij sluit goed aan op het hoofd maar geeft relatief weinig druk op de oren. Zijn gewicht van 195 gram is voor portable gebruik zeer acceptabel.

Geluidskwaliteit - Ik heb de eerste P5 lang geleden voor een ander magazine gerecenseerd en was toen al danig onder de indruk van het volle en uitgebalanceerde geluid. De P5 Series 2 geeft net als zijn voorganger een uitstekende akoestische isolatie. Er komt heel weinig geluid van buiten naar binnen, en ook andersom geven de oorkussens een uitstekende demping. De weergave is groots voor een hoofdtelefoon van deze afmeting, en hij zet klankmatig duidelijk een flinke stap voorwaarts ten opzichte van de P3.

Het nieuwe album Under The Sun van Mark Pritchard klinkt vol en dynamisch, spannend, ruimtelijk en op een natuurlijke manier - voor zover je daar bij elektronische muziek van kunt spreken natuurlijk - mooi gedetailleerd. Daarmee bedoel ik eigenlijk dat de hoogweergave schoon en fris is, zonder sisserig of vervormd te klinken. De laagweergave is verbazingwekkend. Het woorden 'gewichtig', 'rijk aan contour' en 'in balans' komen regelmatig bij me op. Ook met de Bowers & Wilkins P5 Series 2 op de oren kun je menig uurtje ontspannen naar muziek luisteren zonder dat je luistermoe wordt.

P5 Wireless

Relatief nieuw in het assortiment van Bowers & Wilkins is de P5 Wireless. Dit is in technisch opzicht en qua uiterlijk in feite dezelfde hoofdtelefoon als de bedrade P5 Series 2, met dien verstande dat er een lithium-accu, een versterker en een aptX Bluetooth ontvanger zijn ingebouwd. De accu laad je op via een micro-USB kabel en dan gaat hij - afhankelijk van hoe luid je speelt - ongeveer 17 uur mee. En dat is genoeg voor een transatlantische vlucht. Mocht de accu er onverhoopt toch te vroeg de brui aan geven dan haal je gewoon het magnetisch bevestigde linker oorkussen er af en steek je de meegeleverde kabel in de enigszins scharnierende aansluiting die er ook in verstopt zit. Briljant! Het aanzetten en 'pairen' van de hoofdtelefoon met een Bluetooth apparaat gaat zeer eenvoudig met een klein schuifknopje onderop de rechter oorschelp, waarop aan de achterzijde ook listig weg-gewerkte knoppen voor het volume en play/pause zijn geïntegreerd. De hoofdtelefoon neemt daarmee als het ware de basisbediening van je tele-

foon over zodat die veilig in je zak kan blijven zitten. Voor extra gebruiksgemak zitten er twee uitstekende microfoons in de oorschelpen weggewerkt, zodat de P5 Wireless ook geschikt is voor hoogwaardig handsfree telefoneren.

Draagcomfort - Het wonderlijke is dat de hoofdtelefoon, ondanks de toevoeging van de accu, versterker en Bluetooth module, slechts 18 gram zwaarder is dan zijn bedrade tweelingbroer. Het draagcomfort is daardoor 100% vergelijkbaar. Het is even wennen aan het ontbreken van het snoer, maar als je eenmaal van de vrijheid die dat oplevert hebt geproefd is het heel moeilijk om weer aan de fysieke beperking van een draad te wennen. Omdat het bereik van aptX ongeveer 10 meter is kun je, als je hem thuis gebruikt, echt op je gemak door de kamer lopen en overal een geweldige geluidskwaliteit hebben.

Geluidskwaliteit - Tja, dat is een interessant punt. Ook de Bowers & Wilkins P5 Wireless klinkt geweldig, maar ondanks dat de bandbreedte van aptX cd-kwaliteit belooft is er toch sprake van enige compressie. En dus lever je hoorbaar een heel klein beetje aan geluidskwaliteit in ten opzichte van de bedrade P5 Series 2 aan de DragonFly Red en de Onkyo HF Player app. Als ik opnieuw naar het album van Mark Pritchard luister merk ik dat de P5 Wireless met name in het hoog net wat minder luchtig speelt. Het verschil is absoluut niet schokkend, maar de compressie en de draadloze digitale overdracht laten toch een heel klein spootje van kleuring achter. Als ik in gedachten de P5 Series 2 op 100% zet scoort de P5 Wireless ergens richting de 95%. Dat is de trade-off voor het ultieme gebruiksgemak van een draadloze Bluetooth hoofdtelefoon. En weet je wat: ik kan daar bijzonder goed mee leven!

P7 over-ear

De P7 is de enige over-ear hoofdtelefoon in het assortiment van Bowers & Wilkins. Deze hoofdtelefoon is echt het vlaggenschip van de serie en heeft een nog luxueuzere afwerking dan de P5 Series 2. De gepolsterde hoofdband en de oorkussens zijn voorzien van uiterst zacht schaapsleer. De metalen beugels aan de oorschelpen zijn scharnierend, zodat je de P7 kunt inklappen alvorens je hem in zijn gewatteerde 'pouch' opbergt. Ook de P7 is voorzien van magnetisch bevestigde oorkussens en een afneembaar snoer, zodat je die onderdelen wanneer dat nodig is eenvoudig kunt verwisselen zonder afscheid te hoeven nemen van je favoriete hoofdtelefoon. Met zijn impedantie van 22Ω is de P7, net als de P5 Series 2, zeer gemakkelijk aan te sturen, wat je vooral zult terughoren in een gemakkelijkere en energiekere weergave.

Draagcomfort - De P7 zit uiterst comfortabel, zij het net wat strakker dan de P5 Series 2. Dat zou enerzijds de nieuwigheid van het recensie-exemplaar kunnen zijn, maar ik vermoed dat het ook een beetje komt - ik zeg het nog maar een keer - omdat ik een relatief groot hoofd heb (hoedenmaat 62). De pasvorm zal voor de gemiddelde luisteraar dus geen enkele beperking vormen. Door het echte leer is het draagcomfort bij langere luistersessies sowieso weer wat groter.

Geluidskwaliteit - Aan de iPhone met Onkyo HF Player en de DragonFly Red klinkt de Bowers & Wilkins P7 niet minder dan subliem. Ongeacht de prijsklasse durf ik te zeggen dat we hier met een serieus goede hoofdtelefoon te maken hebben. Je moet wel van een vrij direct geluid houden. Waar

je de P5 Series 2 nog enigszins laid back zou kunnen noemen vindt de P7 er geen doekjes om qua realisme. Er is ongelooflijk veel detaillering, en dat zonder een spoor van scherpte. Het laag is zeer diep, kleurrijk en gedetailleerd. Basloopjes zijn heel goed noot voor noot te volgen. Het geluid is levendig en dynamisch en heeft een verrukkelijke drive. Ik moet toegeven dat de P7 mijn geliefde AudioQuest NightHawk op sommige punten wel heel dicht benadert en misschien zelfs wel overtreft. Vooral op het gebied van wat in het Engels zo mooi 'snappyness' heet is de P7 echt van topklasse. De wat meer rock-georiënteerde nummers op Ouroboros, het jongste album van Ray LaMontagne, scheuren er net wat lekkerder op los dan ik gewend ben. Dat betekent wel dat luisteren naar de P7 wat meer aandacht opeist en dus ook meer energie kost. Als ik heel diep in een opname wil kruipen zou de P7 mijn eerste keuze zijn, maar als ik lang en ontspannen naar muziek wil luisteren - bijvoorbeeld tijdens een reis van meerdere uren - zou ik waarschijnlijk eerder naar de P5 Series 2 grijpen.

Samenvattend

De complete lijn hoofdtelefoons van Bowers & Wilkins is zéér constant van kwaliteit. Alle modellen klinken, binnen de kaders van hun prijsklasse, echt zeer goed en kunnen absoluut concurreren met zowel de gevestigde namen als een aantal audiofiele nieuwkomers. De serie biedt echt voor elk wat wils. De muzikaal ingestelde buitensporter heeft aan de C5 Series 2 een verrassend muzikale en comfortabele in-ear, de mobiele muzikliefhebber met een beperkt budget kan zich met de P3 lang en gelukkig uitleven, en wanneer er wat meer te besteden is of als de eisen aan de geluidskwaliteit wat hoger liggen is de P5 Series 2 een fantastische keuze. Als alleen het beste goed genoeg is kun je niet om de zeer luxe en heerlijk comfortabele P7 heen. Natuurlijk zijn er, in hogere prijsklassen, best wel betere hoofdtelefoons te vinden, maar in zijn eigen speelveld is de P7 vrijwel 'second to

none'. Mijn persoonlijke favoriet is, dat mag misschien vreemd klinken, toch de P5 Wireless. De paar procent die hij aan kwaliteit inlevert ten opzicht van de P5 Series 2 maakt hij meer dan goed in extra draagcomfort door het ontbreken van het snoer. Bowers & Wilkins behoort al met al dus niet alleen tot de grootste luidsprekerfabrikanten ter wereld, ze maken ook nog eens verdraaid mooie en geweldig klinkende hoofdtelefoons. Het is maar dat je het weet.

Extra informatie

Meer informatie en prijzen over de beschreven Bowers & Wilkins hoofdtelefoons, vind je in onze webwinkel:

Bowers & Wilkins hoofdtelefoons

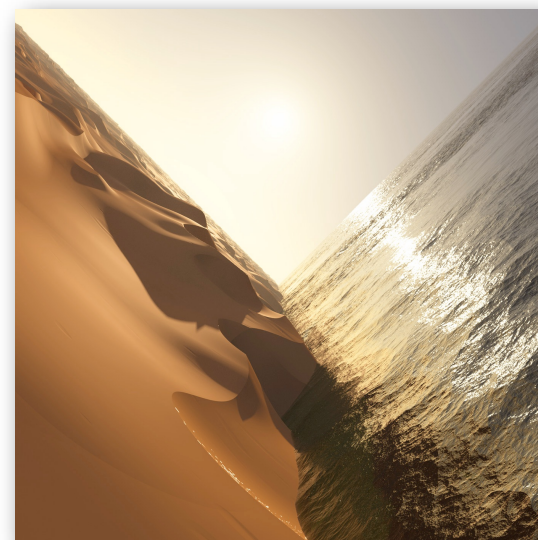
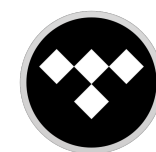
Spotify

Nils Frahm - Late Night Tales
Mark Pritchard - Under The Sun
Ray Lamontagne - Ouroboros

Tidal

Radiohead - A Moon Shaped Pool
Nils Frahm - Late Night Tales
Ray Lamontagne - Ouroboros

art`s excellence

© 2016 art`s excellence - www.artsexcellence.com

Dit document is eigendom van art`s excellence en mag niet worden gepubliceerd zonder onze toestemming.